

TIEDOTE

VARSINAIS-SUOMEN LIITTO, MAAKUNTAHALLITUS 17.6.2024

Esityslista ja pöytäkirja: www.varsinais-suomi.fi

Yhteystiedot: etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Merituulivoimaa talousvyöhykkeellä koskeva lakiluonnos – maakuntahallitus haluaa vuorovaikutuksen vaatimuksen lisättäväksi lakitekstiin ja rannikon maakuntien liitot asianosaisiksi hyödyntämislupaa koskeviin perusteluihin

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt Varsinais-Suomen liitolta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi merituulivoimasta talousvyöhykkeellä ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi.

Varsinais-Suomen liitto lausuu aiheesta mm. seuraavaa:

Lain lähtökohta ja tavoitteet selkiyttää merituulivoiman pelisääntöjä, kehittämisedellytyksiä ja lupakäytäntöjä Suomen talousvyöhykkeellä ovat hyvät. Yhteinen kehikko on tarpeen, sillä merituulivoimakeskustelu on viimeisten vuosien aikana ryöpsähtänyt ja aiheen ympärillä on paljon spekulatiota ja suuria ennakko- odotuksia.

Merialuesuunnitelman päivitykseen tähtäävä toinen kierros aloitettiin vuoden 2024 alussa maakuntahallitusten päätöksillä kaikissa rannikon maakuntien liitoissa. Päivityksen tavoitteena on tarkentaa erityisesti merituulivoimatuotantoon soveltuvia alueita vastaamaan talousvyöhykelainsäädännön ja julkisessa keskusteluissa nousseisiin tarpeisiin.

Merialuesuunnitelman päivitystä varten käynnistettiin ympäristöministeriön rahoituksella vuoden 2023 aikana useita merituulivoimaselvityksiä eri sidosryhmiä ja hallinnonaloja osallistaen.

Tavoitteena on, että merialuesuunnitelman päivitys valmistuu vuoden 2026 loppuun mennessä.

Varsinais-Suomen liitto yhtyy lain perusteluissa esitettyyn näkemykseen säilyttää merialuesuunnitelman nykyinen oikeudellinen status ohjaavana, muttei sitovana asiakirjana, joka tarkentuu suunnittelun edetessä. Samalla on kuitenkin tärkeää tunnistaa merialuesuunnitteluun käytetyt mittavat resurssit sekä hyödyntää prosessissa tehtyä sidosryhmäyhteistyötä, yhteistä näkemystä merialueen kestävästä käytöstä ja koko merialuetta koskevaa tuotettua uutta tietoa mahdollisimman laaja- alaisesti.

Esitysluonnoksessa todetaan, etteivät merialuesuunnitelman energiantuotantoalueiden rajaukset anna täydellistä tietoa merenpohjan soveltuvuudesta merituulivoimarakentamiseen ja että talousvyöhykkeeltä on vähemmän tietoa saatavilla kuin aluevesiltä merituulivoima-alueiden tunnistamiseksi riittävällä tarkkuudella. Voimassa olevassa merialuesuunnitelmassa on tunnistettu laaja-alaisesti merituulivoiman rakentamisen taloudellisia tekijöitä, ja meriluonto- ja ympäristö sekä muut merelliset toiminnot huomioiden ja yhteensovittaen merelliseen energiatuotantoon lähtökohtaisesti parhaiten soveltuvat alueet. Merialuesuunnitelmaa ja siinä hyödynnettyä merituulivoima-alueiden mallinnusta ollaan päivittämässä, mutta merituulivoiman taloudellista soveltuvuutta ja kannattavuutta on tällä hetkellä nykyisessä energiamarkkinatilanteessa hyvin vaikeaa arvioida. Tästä syystä päivitettävässä merialuesuunnitelmassa tullaan keskittymään merituulivoima-alueiden tunnistamiseen siten, että haitalliset vaikutukset muihin merellisiin toimintoihin ja meriluontoon ja -ympäristöön pysyvät mahdollisimman pieninä.

Kuten esitysluonnoksessa todetaan, esillä olleet talousvyöhykkeelle suunnitellut merituulivoimahankkeet tulevat todennäköisimmin toteutumaan aikaisintaan 2030- luvun puolivälissä. Tämän vuoksi on tarpeen varmistaa merialuesuunnitelman ajantasaisuuden ja tietopohjan ylläpito sekä tämän työn edellyttämä maakuntien liittojen resursointi tulevina vuosina.

Esitysluonnoksessa todetaan, että kilpailutettavat alueet valitsisi valtioneuvosto huomioiden yhteiskunnan kokonaisedun, kuten eri merenkäyttömuodot ja mahdollisuudet tuotetun energian siirtoon. Merituulivoimapuistot ovat suuria, ydinvoimalaitoskokoluokan sähköntuotantoyksiköitä ja niiden liittäminen kantaverkkoon vaatii huomattavia lisäinvestointeja. Hankekehittäjät vastaavat kantaverkon liittymispisteeseen rakennettavan liittymisjohdon toteuttamisesta ja kustannuksista sekä maksavat Fingridille liittymismaksun. Kantaverkon vahvistamisen myötä kantaverkko ja hankkeiden liittymisjohdot tulevat vaatimaan nykyistä enemmän maa-alaa mantereelta sähkön siirtoon.

Merituulivoima-alueiden kaapeloinnilla tulee olemaan merkittäviä vaikutuksia merialueen ympäristöön ja muihin toimintoihin myös kuntien ja maakuntien liittojen lakisääteisen kaavoituksen piiriin kuuluvilla aluevesillä ja maa- alueilla. Tämän vuoksi on tärkeää, että vuorovaikutuksen vaatimus päätöstä valmisteltaessa lisättäisiin itse lakitekstiin. Perusteluihin tulee asianosaisiksi lisätä merialuesuunnittelusta vastaavat rannikon maakuntien liitot.

Esitysluonnoksen hyödyntämislupaa koskevissa perusteluissa todetaan, että hyödyntämislupa antaisi yksinoikeuden vain alueen käyttöön merituulivoimaan, eikä se siten estäisi täysin alueen muuta käyttöä. Hyödyntämislupa ei antaisi oikeutta rakentaa, koska rakentamisoikeus ratkaistaisiin muissa lupamenettelyissä, kuten vesilupaprosessissa. Hyödyntämislupa ei siten olisi vielä takuu mahdollisuudesta toteuttaa hanke. Myös ympäristövaikutusten arviointi voitaisiin laatia vasta hyödyntämisluvan myöntämisen jälkeen. Hyödyntämislupa ei antaisi myöskään oikeutta kaapelien tai putkien laskemiseen.

Merituulivoiman vaikutukset ilmastoon koskevaa kuvausta tulisi täydentää siten, että merituulivoimalla, kuten kaikilla energiantuotantomuodoilla, on myös koko elinkaaren aikaisia kokonaisvaikutuksia ilmastoon. Elinkaaren ilmastovaikutukset tulisi arvioida tarkkaan laskennallisesti viimeistään YVA-menettelyssä kaikkien rakennusosien koko elinkaaren osalta sekä maankäytön muutosvaikutukset mukaan lukien.

Lisätietoja: Suunnittelujohtaja Heikki Saarento, p.0407203056 , erikoisuunnittelija Timo Juvonen, p. 0408295543

Alueiden kestävä kasvun ja elinvoiman tukeminen, äkillinen rakennemuutos -rahoitusta kahdelle Ukipolixen hankkeelle

Ukipolis Oy:lle myönnetään hankkeeseen ”Vakka-Vire ennakoiva yritysneuvonta Vakka- Suomeen” 353 916 euroa sekä hankkeeseen ”Vakka-Suomen Yritys- ja Talent-hautomot” 169 086 euroa

Maakuntahallitus 17.6.2024
Maakuntajohtaja Kari Håkämies

§ 3 Ajankohtaiset asiat

Puolueiden kannatuksessa alueellisia eroja eurovaaleissa

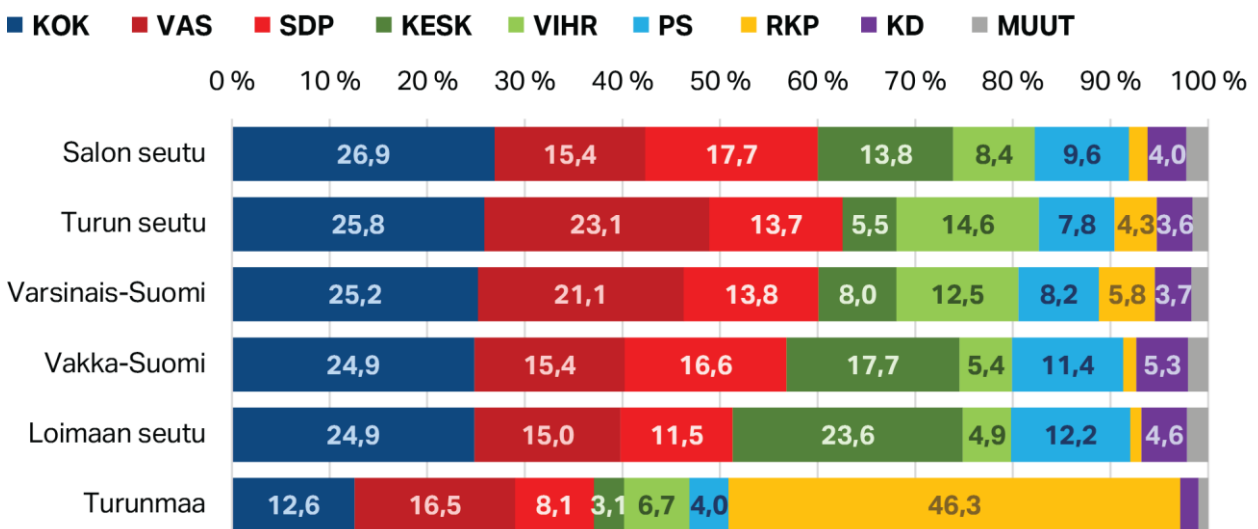
Puolueiden kannatus europarlamenttivaaleissa 2024 vaihteli huomattavasti alueellisesti. Varsinais-Suomessa Kokoomuksen kannatus oli tasaisen vahvaa kaikissa muissa seutukunnissa paitsi Turunmaalla, jossa RKP sai lähes puolet annetuista äänistä. Vasemmistoliitto oli vahvin Turun seudulla. SDP oli puolestaan vasemmiston suurin puolue Salon seudulla ja Vakka-Suomessa. Keskusta sen sijaan sai selvästi suurimman ääniosuuden Loimaan seudulla, Vihreät Turun seudulla ja Perussuomalaiset oli vahvin Vakka-Suomessa ja Loimaan seudulla.

Vaalipiireittäin tarkasteltuna Kokoomus oli vahvoin Etelä-Suomessa, kun Keskusta taas oli suurin puolue Itä- ja Pohjois-Suomessa. Vasemmistoliitto ja Vihreät saivat eniten kannatusta suurten kaupunkien vaalipiireissä Helsingissä, Varsinais-Suomessa, Oulussa ja Pirkanmaalla, Vasemmistoliitto myös Lapissa. SPD puolestaan päihitti Vasemmistoliiton Hämeessä, Kaakkois-Suomessa, Savo-Karjalassa ja Satakunnassa. Perussuomalaisten kannatuksessa ei ollut suurta alueellista vaihtelua. RKP:n ääniosuus oli odotetusti suurin ruotsikelisillä alueilla ja erityisesti Vaasan vaalipiirissä, jossa myös Kristillisdemokraatit saivat suurimman kannatuksen.

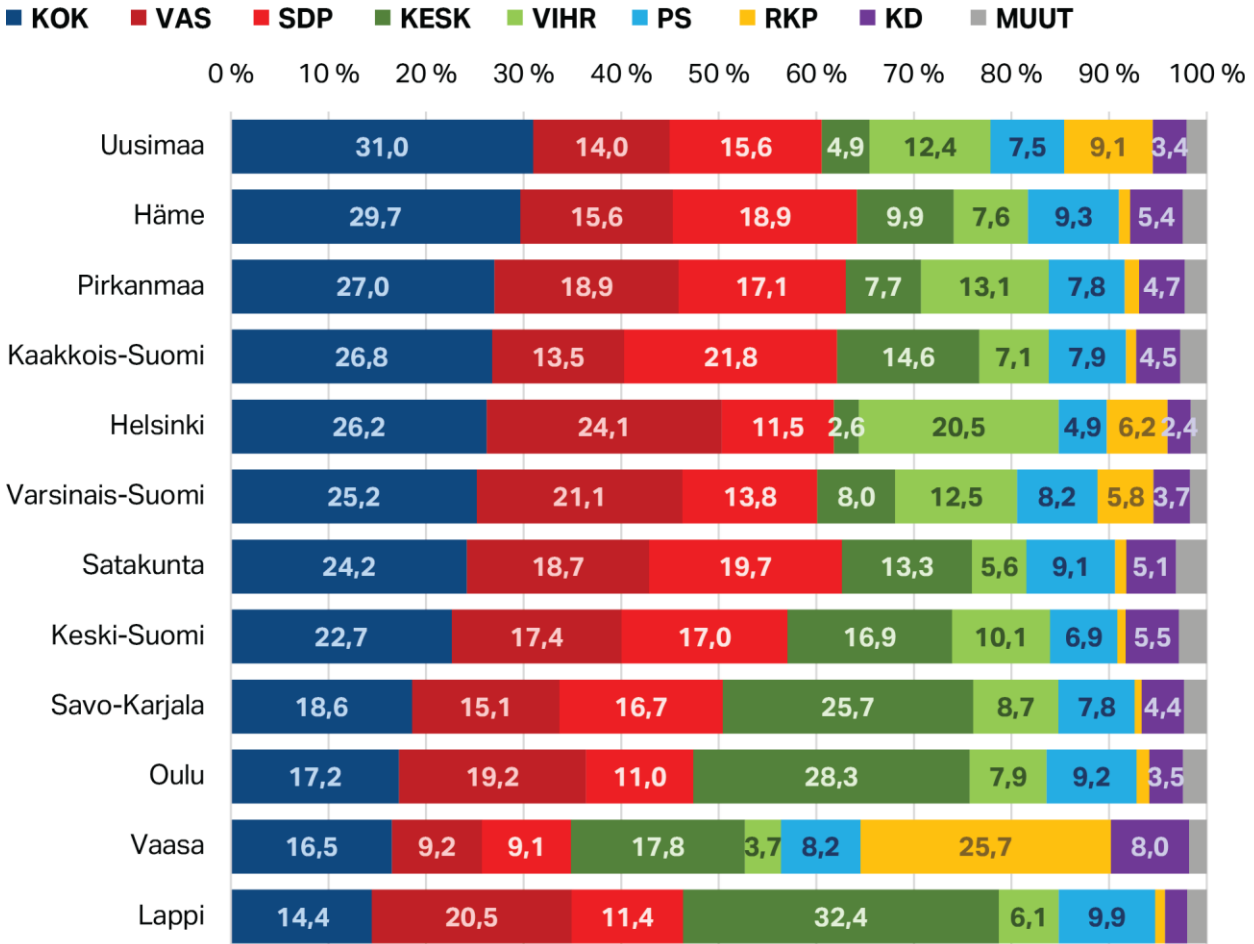
Varsinais-Suomen edustus vahvistui, kun valtakunnan suurimman äänisaaliin kerännyt **Li Andersson** (vas.) valittiin **Ville Niinistön** (vihr.) lisäksi Euroopan parlamenttiin. Parlamentti valitsee komission puheenjohtajan heinä- tai viimeistään syyskuussa, jonka jälkeen komissio linjaa 5-vuotisesta työohjelmastaan. Päätöstä monivuotisesta rahoituskehystä odotetaan keväälle 2025. Varsinais-Suomella on intressiä vaikuttaa liikenteen, alue- ja rakennepolitiikan ja maatalouspolitiikan rahoitukseen.

Lisätietoja: tietopalvelupäällikkö Antti Vasanen, puh. 050 410 2294
vt. edunvalvontajohtaja Malla Rannikko-Laine, puh. 040 721 3429

Puolueiden kannatus seutukunnittain europarlamenttivaaleissa 2024 (%)

Puolueiden kannatus vaalipiireittäin europarlamenttivaaleissa 2024 (%)

Etelä-Suomen liikennestrategia on päivitetty

Varsinais-Suomen, Päijät-Hämeen, Uudenmaan ja Kymenlaakson maakuntien liitoilla on ollut yhdessä laadittu Etelä-Suomen liikennestrategia vuodesta 2020 alkaen. Liikennestrategiaa on nyt päivitetty valtakunnallisen liikennejärjestelmän Liikenne 12 valmistelun tarpeisiin neljän maakunnan liiton yhteisenä virkатыönä. Strategiassa kuvataan neljän maakunnan yhteinen tavoitetila aluerakenteelle ja liikennejärjestelmälle sekä niiden kehittämistarpeet.

Strategiset painopisteet pysyvät päivityksen yhteydessä alkuperäisen strategian mukaisina ja ne koskevat ilmastonmuutoksen hillintää, kansainvälisten yhteyksien kehittämistä, olemassa olevan väylaverkon hyödyntämistä ja uusien liikenneinvestointien ohjaamista kestävä maankäyttö huomioiden. Lisäksi on tunnistettu tarve edistää pitkällä aikavälillä toteuttavien väylähankkeiden ohella myös nopeasti toteutettavia pieniä parannustoimenpiteitä sekä hyödyntää EU-rahoitus TEN-T-ydinverkon kehittämisen kohteissa. Edellä mainittujen lisäksi päivityksessä tunnistetaan kasvanut tarve kiinnittää huomiota huoltovarmuuteen sekä kokonaisturvallisuuden ja vihreän siirtymän kehittämistarpeisiin.

Etelä-Suomen liikennestrategian päivitys käsiteltiin Etelä-Suomen maakuntajohtajien kokouksessa 13.5.2024 ja se päätettiin viedä tiedoksi maakuntahallituksiin.

Lisätietoja: suunnittelujohtaja Heikki Saarento, puh 040 720 3056, etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Korkein hallinto-oikeus ei myöntänyt valituslupaa Varsinais-Suomen luonnonarvojen ja -varojen vaihemaakuntakaavasta tehtyyn Turun hallinto-oikeuden ratkaisuun

Maakuntavaltuusto hyväksyi Varsinais-Suomen luonnonarvojen ja -varojen vaihemaakuntakaavan kokouksessaan 14.6.2021. Luonnonarvojen ja -varojen vaihemaakuntakaavalla tarkistettiin ja täydennettiin voimassa olevaa kokonaismaakuntakaavaa. Siinä käsiteltiin keskeisten luonnonvarojen käyttömahdollisuuksia sekä niiden yhteensovittamista luonnonarvojen sekä virkistys- ja matkailun kehittämistarpeiden kanssa. Maakuntahallitus päätti 13.9.2021 määrätä maankäyttö- ja rakennuslain 201 §:n nojalla vaihemaakuntakaavan tulemaan voimaan ennen kuin se on saanut lainvoiman.

Valtuuston hyväksymispäätöksestä tehtiin neljä valitusta, jotka Turun hallinto-oikeus hylkäsi 30.8.2023 antamallaan päätöksellä (H1530/2023). Kaksi valitusta kohdistui veneilyn runkoväylämerkintään Omenais-tenaukolta Naantalin Vanhankaupungin vierasvenesatamaan, yksi Varsinais-Suomen ja Satakunnan maakuntien rajalla sijaitsevan Kirvessuon suojelualuemerkintään (S) ja yksi Turun Erikvallanniemen virkistysaluemerkintään (V). Kolme asianosaista henkilöä/tahoa on hakenut korkeimmalta hallinto-oikeudelta valituslupaa. Valitusluvat koskevat kaikkia em. merkintöjä.

Korkein hallinto-oikeus ei 12.6.2024 antamassaan ratkaisussaan myöntänyt valituslupaa. Näin ollen maakuntavaltuuston hyväksymä Varsinais-Suomen luonnonarvojen ja -varojen vaihemaakuntakaava on kaikilta osin lainvoimainen.

Lisätietoja: Suunnittelujohtaja Heikki Saarento, puh 040 720 3056, etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Etelä-Suomen maakuntien visio 2040 ja keskustelu Turun Eurooppa-foorumissa

Torstaina 29.8.2024 klo 13.30 - 14.15

Sopukka, Turun kaupunginteatteri

Varsinais-Suomen, Uudenmaan, Päijät-Hämeen, Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan liitot julkaisevat Eurooppa-foorumissa yhteisen vastuulliseen tulevaisuuteen tähtäävän Etelä-Suomen vision 2040. Visio pohjaa maakuntien vahvuuksiin, talouden nivomiseen kansainväliseen kestäväan kasvuun ja kokonaisturvallisuuteen.

Etelä-Suomi on Suomen kasvun veturi. Taloudellinen painoarvo on suuri, mutta suuralueelle kasautuu myös haasteita. Keskustelua käydään alkavan EU-kauden politiikasta ja tarvittavista toimista koko Suomen talouden, turvallisuuden ja kestävyden turvaamiseksi. Keskustelemassa ovat Euroopan parlamentin jäsenet **Li Andersson** (vas.), **Eero Heinäluoma** (sd.) ja **Henna Virkkunen** (kok.) sekä Päijät-Hämeen maakuntajohtaja **Niina Pautola-Mol**.

Turussa käydään EU-keskustelua seitsemättä kertaa 28.8.-30.8.2024. Eurooppa-foorumin teemana on *Euroopan turvallinen tulevaisuus*. Turvallisuutta käsitellään geopolittisesta, kestävyden ja taloudellisen turvallisuuden näkökulmasta.

Lisätiedot: vt. edunvalvontajohtaja Malla Rannikko-Laine, p. 040 721 3429

Valonialle Vesistökunnostaja-palkinto kiitoksena pitkäjänteisestä ja tuloksekkaasta työstä

Vesistökunnostusverkoston Vuoden vesistökunnostaja -palkinto myönnettiin 11.6. Valonialle kiitoksena pitkäjänteisestä ja tuloksekkaasta työstä vesistöjen hyväksi. Palkinnon vastaanotti vesi- ja luontoasiantuntija Jarkko Leka. Tunnustukset jaettiin vesistökunnostusalan suurimman vuositapahtuman eli valtakunnallisen vesistökunnostusverkoston vuosiseminaarissa Rovaniemellä. Palkinnonsaajan valitsee Vesistökunnostusverkoston vuosittain vaihtuva raati, jossa tänä vuonna oli mukana Suomen ympäristökeskus, Lapin ELY-keskus, VESKU-hanke, Vanajavesikeskus ja ympäristöministeriö.

Suomen ympäristökeskuksen julkaisemassa tiedotteessa todetaan seuraavasti:

Valonialla on keskeinen rooli vesiensuojelu- ja vesistökunnostushankkeissa Saaristomeren valuma-alueella Varsinais-Suomessa. Valonia edistää myös alueellisten vesistökunnostustoimijoiden verkostoitumista, kouluttaa vesistökunnostajia sekä viestii aktiivisesti vesiasioista niin alueen vapaa-ajan asukkaille kuin alan ammattilaisillekin. Vesistöhankeiden lisäksi Valonia työskentelee monipuolisesti kestävä kehityksen puolesta. Esimerkiksi ilmastonmuutokseen sopeutumista edistävät hankkeet tukevat laajasti myös vesiensuojelua.

Kunnostuksia vesistöissä ja valuma-alueilla

Valonia on toteuttanut monipuolisia vesistöhankeita. Virtavesikunnostuksista Raisionjoen kunnostus ja Aneriojoen Holstenkosken padon osittainen purku sekä koskikunnostukset ovat valtakunnallisestikin merkittäviä saavutuksia. Kuntien kanssa yhdessä toteutetut soiden ennallistamiset ovat parantaneet valuma-alueilta tulevien vesien laatua. Varsinais-Suomen Helmikunnat-hankeissa Valonia on yhdessä kuntien kanssa toteuttanut luonnonhoitohankkeita, joissa on kunnostettu muun muassa purojen ranta-alueita ja lintujen pesimä- ja levähdysalueita sekä suojeltu pienvesiä.

Valonia vastaa Saaristomeri-ohjelman käytännön toimenpiteistä, joilla vähennetään maatalouden ravinnekuormitusta. Tähän tähtää myös Tuorlan kartanon alueelle suunniteltu yleisölle avoin maatalouden vesistöpolku. Innovatiivinen vesistöpolku tarjoaa vesistötietoa sekä esimerkkejä maatalouden ratkaisuksista, jotka muun muassa parantavat maan kasvukuntoa ja samalla pienentävät vesistökuormitusta.

Koulutusta, viestintää ja verkostoitumista

Hankkeiden lisäksi Valonia on järjestänyt virtavesien kunnostuskurssin ja pienvesikoulutuksen tapaisia valtakunnallisia vesitöiden koulutuksia. Valoniassa on tuotettu monenlaisille kohderyhmille vesiensuojelun neuvonta-, viestintä- ja koulutusmateriaaleja, jotka ovat verkossa vapaasti kaikkien saatavilla. Valonia on koostanut oppaita omakotiasujille, maanviljelijöille ja mökkiläisille sekä edistänyt koululaisten vesistötuntemusta luomalla alueen kouluille toimintamallin lähivesien tutkimisesta.

Valonian saavutusten listassa on lisäksi Varsinais-Suomen vesistökuunnostusverkoston luominen. Maakunnallisen verkoston tarkoituksena on tukea ja neuvoa paikallisten vesiensuojeluyhdistysten aktiiveja vesiensuojelu- ja vesistökuunnostusasioissa.

”Valonia on vesiensuojelun saralla moniosaaja ja esimerkin näyttäjä monille toimijoille. Pitkäjänteinen työ yhdistettynä vankkaan asiantuntemukseen on synnyttänyt vaikuttavia hankkeita, maakunnallisen vesistökuunnostusverkoston sekä koulutuksia, jotka hyödyttävät vesiensuojelun kenttää laajasti. Vuoden vesistökuunnostaja -palkinnon myötä haluamme kiittää Valoniaa tähän mennessä tehdystä työstä”, tiivistä ympäristöministeriön erityisasiantuntija Sini Olin palkintopuheessaan.

”Valoniassa palkinto tuntuu tärkeältä tunnustukselta tehdystä työstä. Toimivat verkostot ovat merkityksellisiä ja haluamme kiittää yhteistyökumppaneita vuosien varrelta – yksin näitä onnistumisia ei ole saavutettu. Tämä tunnustus kannustaa meitä edelleen työskentelemään näiden tärkeiden asioiden parissa”, toteaa Valonian toimialapäällikkö Riikka Leskinen.

Lisätiedot:

Suomen ympäristökeskuksen tiedote STT:n sivuilla: [Vuoden vesistökuunnostaja -palkinto Valoniale ja elämäntyöpalkinto Timo Yrjänälle | Suomen ympäristökeskus \(sttinfo.fi\)](#)

toimialapäällikkö Riikka Leskinen, p. 0449075995

Taloyhtiöitä haetaan kehittämään ilmastokestävyyttä

Muuttuvat ilmasto-olosuhteet kurittavat kiinteistöjä ja pihaa muun muassa sateiden, myrskyjen, helteen ja kuivuuden osalta. Aktiivisia taloyhtiöiden edustajia haetaan mukaan kehittämään ja kommentoimaan hallitustyöskentelyn tueksi kehitettäviä työkaluja. Verkkotapaamisista kerätään tietoa taloyhtiöiden nykytilasta, jonka perustalta muodostetaan suosituksia taloyhtiöiden hallitusten ja muiden toimijoiden osaamisen tueksi. Ryhmässä mukana oleva saa uutta tietoa taloyhtiön ilmastokestävyyden parantamiseen.

Lisätietoja ja ilmoittautuminen Valonian verkkosivuilla: [Haemme innokkaita taloyhtiöitä kehittämään kiinteistön ilmastokestävyyttä – Valonia](#)

Toiminta toteutetaan osana [Taloyhtiöt muuttuvassa ilmastossa – TALVI -hanketta](#)

Lisätiedot: Ilmastotyön asiantuntija Salli Ojala p. 040 588 4830

Kaupunkipyörät mahdollisuus monen kokoisille kunnille

Hyvin järjestetty raideliikenne on kuin selkäranka tehokkaalle, luotettavalle matkustamiselle, mutta ympärilleen se tarvitsee toimivan matkaketjun, joka koostuu eri kokoisista osista. Matkaketjuratkaisuja pitää pohtia jo varhaisessa vaiheessa, kun seisakepaikkoja paikallisjunakuntiin parhaillaan suunnitellaan. Yksi osa matkaketjussa ovat kaupunkipyörät.

Varsinais-Suomessa kaupunkipyörät ovat käytössä pysyvästi vain Turussa, mutta ne voivat kuitenkin olla toimiva ratkaisu useissa kunnissa. Etenkin pienemmissä paikoissa, joissa tehokkaan joukkoliikenteen järjestäminen on haastavaa voivat ne tuoda apua julkisen liikenteen tarjontaan edullisesti. Kaupunkipyörät voivat toimia ratkaisuna esimerkiksi työmatkaliikenteessä ns. viimeisen kilometrin ratkaisuna esimerkiksi juna- tai bussiasemalta työpaikalle tai matkailijoiden tai vierailijoiden käytössä, esimerkiksi kulttuurielämyksiin tutustumisessa.

Valonia järjesti kunnille webinaarin kaupunkipyörien mahdollisuuksista, jossa kuultiin mm. Loimaalla kesällä 2023 järjestetystä kaupunkipyöräkokeilusta sekä Mäntsälän ja Haminan kokemuksista. Lisäksi kaupunkipyöräjärjestelmien painopisteitä erilaisissa ja -kokoisissa kunnissa esitteli kaupunkipyöräpalveluita useille suomalaisille kunnille tarjoava Kaakau Oy.

Webinaarin tallenteeseen voi tutustua Valonian sivuilla: [Kaupunkipyörien mahdollisuudet -webinaarin tallenne – Valonia](#)

Lisätiedot: kestävän liikkumisen asiantuntija Marja Tommola p. 040 832 8515